

EXPRES ZAGŁĘBIA

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY i LITERACKI.

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 groszy, w tekście 35 groszy, za tekstem 15 groszy. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 5—10 groszy za wyraz. Najmniej 1 zł.

Wydawca: H. Monsiorska—Redaktor: W. Monsiorski

— Filje: —

Będzin, hotel Bristol; Grodziec ul. Kościuszki.

Prenumerata wynosi miesięcznie **zł. 1.50.**

Adres redakcji i administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego
Telefon redakcji i administracji: 4-97, telefon mieszk. reda-
ktora: 6-92, telefon drukarni: 84 Będzin.

Kino-teatr
„Udziałowy”
Sosnowiec.

Od czwartku 24 lutego do wtorku 1-go marca r. b. włącznie
najpotężniejsze arcydzieło genialnego twórcy „Dziesięciorga przykazań”
mistrza Cecila B. de Mille'a p. t.

Burłak z nad Wołgi

Anons!

Wkrótce **BEN-HUR.**

Anons!

KINO
„OAZA”
Sosnowiec.

Od poniedziałku 28 go lutego

ZIGANO (Herszt rozbójników)

dramat jubileuszowy w 12 aktach w wykonaniu **Harry Piela.**

Anons!

Od 7 marca **BIAŁE NOCE.**

Anons!

Telegram!

Sosnowiec, 1/III. (tel. wł.)

Nowość fryzjerska w Zagłębiu!

Ogólnie znany Sz. Klienteli, nowootworzony zakład fryzjerski damski i męski **WACŁAWA TOMCZYKA, Sosnowiec, Kościelna Nr. 4,** zawiadamia, że posiada najwybitniejszy zespół sił fryzjerskich. Salon damski prowadzony jest pod kierownictwem p. Anny, znanej powszechnie, jako siła pierwszorzędna w Zagłębiu, jak również salon męski prowadzony przez p. Kazimierza.

Obowiązkiem naszym będzie zadowolnić Sz. Klientelę we wszelkich wymaganiach po cenach niskich.

Z poważaniem

Zjednoczenie Fryzjerów:

p. Anna (dział damski), **p. Helena** (manicure),
p. Kazimierz (dz. m.) i **p. W. Tomczyk** (szef)

na porządku dziennym obrad rady ligi narodów jest zdaniem komisarza Strassburgera sprawa rozbudowy portu w Gdańsku, który

Eskadra angielska zawinęła do Szanghaju

LONDYN, 28.2 Wczoraj przybyła eskadra angielska do Szanghaju. Wraz z nią przyjechał główny dowódca generał major Duncan, jego sztab, oraz dalszych 1600 żołnierzy wprost z Anglii.

Wojska angielskie przekroczyły wczoraj po południu granicę koncesji

w obecnym swoim stanie nie czyni zadość wzrastającym wymaganiom gospodarczym Polski i Gdańska.

cudzoziemskich i zajęły część parku Jeszfield, tj. tę część miasta Szanghaju, która już należy do terytorium chińskiego i jest zamieszkiwana przez najbogatszych obywateli tego miasta. Chodzi im o obronę mienia przed rabunkiem chińskich żołnierzy.

Ministrowie Zaleski i Kwiatkowski na Górnym Śląsku.

KATOWICE 28.2. Z powodu katastrofy na linii Piotrków — Rozprza, zapowiedziany na g. 8 rano przyjazd do Katowic ministrów Zaleskiego i Kwiatkowskiego opóźnił się o kilka godzin.

Z dworca kolejowego odjechali ministrowie do Chorzowa, a po powrocie przyjęli delegację volksbun-

du z posłem Ulitzem i Donnersmorkiem, którzy przedstawili dezyderaty szkolnictwa mniejszościowego.

Następnie zostali przyjęli delegaci Związku obrony kresów zachodnich, którzy wręczyli p. ministrowi Zaleskiemu memoriał w sprawie szkolnictwa na G. Śląsku.

Sowiety finansują rząd kantoński.

LONDYN, 28.2. Japońskie pisma donoszą, że Rosja sowiecka wysłała do Kantonu 7 milionów do-

larów z warunkiem jednak, że propaganda antyangielska nie zostanie przez Kanton zaniechana.

Wykrycie spisku bolszewickiego na Węgrzech.

BUDAPESZT, 28. 2. (PAT.) Policja wykryła wielki spisek bolszewicki, obejmujący Budapeszt i inne duże miasta węgierskie. Na czele spisku stał Zoltan Szantc, brat Beela Szantc, komisarza wojennego za czasów dyktatury sowiec-

kiej na Węgrzech, i najbliższy współpracownik szefa węgierskiej „Czeka” w r. 1919 Szamuely'ego. Zoltan Szantc został aresztowany na jednej ze stacji pogranicznych w chwili, gdy usiłował zbiec za granicę. Inni agitatorzy, zatrzymani przez

policję, zeznali, iż mieli z Moskwy polecenie rozdawania pieniędzy w celach propagandy i założenia drukarni bolszewickiej w pobliżu Budapeštu. Dotychczas aresztowano 50 osób.

Odpowiedź Sowietów wywołała wzburzenie w Anglii.

LONDYN, 28.2 (AW) Odpowiedź Litwinowa na notę angielską wywołała w Anglii ze względu na swój ostry ton wielkie wzburzenie. „Daily Mail” wydała nadzwyczajny dodatek z treścią odpowiedzi rządu sowieckiego oraz z żądaniem zerwania wszelkich stosunków dyplomatycznych i handlowych.

Angielski minister handlu Leaster oświadczył wobec przedstawicieli pracy, iż niezależnie od zerwania stosunków handlowych z Sowiecami, Anglia musi przedsięwziąć wszelkie środki przeciwko rozwijającemu się komunizmowi w Anglii.

Zgon pos. Sokolnickiej.

POZNĄŃ, 28.2. (PAT) Wczoraj w południe zmarła tu pos. Zofia Sokolnicka (Zw. L. N.) Pogrzeb zmarłej odbędzie się w czwartek przed południem z kościoła farnego w Poznaniu.

14-ta Loteria Państwowa.

16 dzień—V klasa.

Główne wygrane:

10,000 zł. nr. 6385.
3 000 zł. nr. 9394.
2,000 zł. n-ry 34823 38016 67326.
1,000 zł. n-ry 10454 17593 27119 36476 41065 42929 49256 51541 67503 69293 78234.
600 zł. n-ry 12953 18020 24977 25850 34952 35888 42217 5434867194 71593.

Sprawa rozbudowy portu w Gdańsku.

GDAŃSK, 28.2. (P.A.T.). Komisarz generalny Rzeczypospolitej p. minister Strassburger przed wyjazdem do Genewy oświadczył przedstawieliowi „Baltische Presse”, że ma nadzieję, iż uda mu się uregulować ostatecznie sprawę finansów Wolnego Mia-

sta na podstawie zawartych już układów, lub też układów, które mają być zawarte. Minister Strassburger wzrósł nadzieję, że Gdańsk dojdzie do porozumienia z komisją odszkodowań. Najważniejszym punktem z pośród spraw gdańskich znajdujących się

Walka o płacę u nas i zagranicą.

Sprawa podniesienia zarobków robotniczych w Polsce należy dziś niewątpliwie do aktualnych kwestji.

Walka o płacę jest najzupełniej uzasadniona. Pod względem wysokości płac niżej od nas stoi jedynie Estonia i Rosja Sowiecka. Przytoczone przez dwutygodnik „Solidarność robotnicza” dane, oparte na statystykach międzynarodowego biura pracy mówią same za siebie. Nie biorąc nawet pod uwagę płac rzeczywistych, ale siłę kupną zarobków w zależności od cen artykułów pierwszej potrzeby, otrzymujemy następujące cyfry.

Jeżeli pracę robotnika niewykwalifikowanego przemysłu metalowego przyjmujemy w stolicy za 100, to dla innych krajów cyfry te są następujące.

Holandja 200, Niemcy 150, Stany Zjednocz. 382, Francja 139, Czechosłowacja 132, Włochy 109, Szwecja 295, Anglia 232, Norwegia 232, Kanada 325, Estonia 89, Austria 114.

W Rosji Sowieckiej zarobek miesięczny wynosi przeciętnie dla robotników około 52 rb. (około 24 rb. przedwojennych).

Dane te świadczą o tem, iż płace w Polsce są istotnie bardzo niskie. Nie należy zapominać, że w innych gałęziach przemysłu przeważnie niewiele przewyższają płace w przemyśle metalowym.

Cyfry te wyglądająby jeszcze jaskrawiej, gdybyśmy przeliczyli poprostu zarobki w innych państwach na złote, nie uwzględniając poziomu cen. Wówczas wypadłoby, że w stosunku do 24 zł. tygodniowo, które zarabia robotnik w Polsce, w St. Zjednoczonych cyfra ta wynosi 281, w Anglii 95, w Niemczech 67, najmniej w Belgii 36.

Trudno w tych warunkach dziwić się żądaniom robotników, gdyż są one najzupełniej uzasadnione. Nie o to jednak chodzi. Chodzi o metody, stosowane w akcji przez związki robotnicze. Metoda ta jest dość prosta i polega na wysunięciu pewnych żądań (zresztą usprawiedliwionych) i na tem koniec. I tu tkwi bardzo wielki błąd naszych polityków zawodowych. Sprawę całą traktują oni tak: my chcemy podwyżek, a sprawę przystosowania do naszych żądań warunków produkcji pozostawiamy kapitaliście. Niech on reorganizuje przedsiębiorstwa, nas już dalsze te sprawy mało obchodzą. Jest to nietylko stara, ale już nieco przestarzała metoda.

Sprawa wysokości płac

stanowi jedno z wielu zagadnień wytwórczości i to jedno z ważniejszych. Na ogólne warunki produkcji składają się właśnie te kwestje poszczególne z których każda pozornie bardzo mało wpływa na całość kształt stosunków.

W wielu krajach zerwano już w szeregach robotniczych z metodą „oczekiwania” na kryzys ustroju kapitalistycznego, poprzestając na uzyskiwaniu pewnych doraźnych korzyści.

Nowoczesne prądy dążą do przekształcenia ruchu robotniczego na twórczy czynnik w życiu ekonomicznym, rozumiejąc, iż nie wystarczy postawić pewne żądania tymczasowe i w sposób doktrynerski na ośłode smutnej rzeczywistości ukazać sobie w dalekiej przyszłości „nowy” ustrój, który kiedyś przyjdzie. Że należy stać się już teraz zarzewiem reformy wytwórczości, że należy wypracować własny program organizacji życia ekonomicznego, stworzyć całokształt i w planowej pracy wcielić go w życie.

Przyjrzyjmy się robotnikom angielskim czy ame-

rykańskim. Dążą oni świadomie do czynnej roli w życiu ekonomicznym, pragną wnieść do niego wytworzone we własnych szeregach wartości. Przypomnijmy sobie hasła angielskiego strajku węglowego. Przyjrzyjmy się mnogim komisjom specjalistów, powołanych przez amerykańskie związki zawodowe, celem opracowania naukowych organizacji pracy, będących nie narzędziem w zysku, ale istotnego postępu w dziedzinie produkcji, korzystnego i dla robotników i dla całego społeczeństwa. W tym kierunku pracują związki zawodowe niemieckie, francuskie. Nauczono się tam rozmawiać nie doktrynerskimi, ale realnymi kategorjami myślenia; nauczono się patrzeć trzeźwo na rozwój stosunków ekonomicznych. I osiągnięto na tej drodze wielkie bardzo wielkie rezultaty.

Jeżeli nie stać na program reformy pewne sfery przemysłowe, to niech go wysuną robotnicy! Nie poprawi sytuacji chwilowa podwyżka jeżeli nie nastąpi gruntowna sanacja, samych przedsiębiorstw, a w zysk nie ustąpi miejsca racjonalnej organizacji pracy.

Pod temi hasłami winna iść dziś akcja robotników.

Ks. Lubomirska, czterdziestoletnia panna, była właścicielką olbrzymich dóbr, co miało stać się powodem zamachu na jej życie.

Według tego rewelacyjnego doniesienia zbrodnia dłoń jednego z krewnych, o innym nazwisku, podała s. p. ks. Lubomirskiej truciznę. Położyła ona kres jej życiu.

W związku z tem władze śledcze zarządzają ekshumację pochowanego przed paroma laty ciała. Mimo dłuższego przebywania zwłok w ziemi i całkowitego zniszczenia tkanek, możliwość ustalenia przyczyny śmierci nie jest wykluczona.

Medycyna sądowa zna sposoby ustalenia otrucia nawet

po kilkunastu latach. W tego rodzaju wypadkach bierze się do analizy dno trumny.

Jeśli w organizmie była trucizna, nie ulega ona zazwyczaj rozkładowi, lecz wsiąka w deski trumny i będzie tam wykryta.

W przypadku zbutwienia trumny można z podobnym skutkiem podawać analizie ziemię, znajdującą się w najbliższej styczności z badaną częścią zwłok.

Gdyby podjęte przez prokuraturę dochodzenia dały pozytywne wyniki, mielibyśmy jeszcze jeden wielki proces sądowy na tle stosunków w sferach arystokracji.

Zamaskowani rywale mordują pana młodego na weselu.

We wsi Dobrówka, w gm. Hoża (pow. grodzieński) w domu Antoniny Markowskiej odbywało się huczne weselisko córki Markowskiej.

Zabawa wrzała w całej pełni, gdy po północy do izby wkroczyło kilkunastu zamaskowanych osobników uzbrojonych

w rosyjskie karabiny z obciętymi lufami. Oświadczając przerażonym gościom, że chcą się tylko pobawić, napastnicy puścili się w tany z nieśmiejacymi oponować im dziewczętami.

W pewnej chwili jeden z zamaskowanych bandytów porzucił na środku izby swą tancerkę i skierował się w stronę stojącej na uboczu pary nowożeńców; opartą o męża pannę młodą pochwycił za rękę i ciągnął do tańca.

W Orluku krew zagrała.

Skoczył do zbója i schwytawszy go za gardło, począł dusić. Oczy wyszły z orbit dławionemu bandycie, gdy na pomoc towarzyszywi pośpieszyli inni bandyci.

Rozległ się trzask repetowanego karabinu, huknął strzał.

Pan młody z jękiem zwałił się na ziemię.

Powstało zamieszanie, z którego skorzystali napastnicy i wybiegłszy na wzór, skryli się w ciemnościach nocy.

W domu rannemu Orlukowi rzucono się z pomocą, nadaremnie jednak; młodzieniec w kilka minut potem życie zakończył.

O napadzie dano znać do policji, która natychmiast wdrożyła energiczne śledztwo. Po kilku dniach udało się wpaść na ślady morderców, co doprowadziło w końcu do aresztowania ich. Okazało się, że są to

odpaleni konkurenci

żony nieboszczyka, Konstanty Wojtkiewicz i Stanisław Szematowicz, którzy dobrawszy sobie do pomocy 12 kompanów, postanowili doprowadzić na weselu do awantury i pana młodego zabić.

Wszyscy bandyci staną przed sądem doraźnym.

Zjazd delegatów centralnego Związku górników. Ubezpieczenie inwalidzkie i na starość.

W niedzielę ubiegłą odbył się w Dąbrowie zjazd delegatów centralnego związku górników z Zagłębia Dąbrowskiego, Krakowskiego, Górnośląskiego, Borysławskiego, oraz z kopalni rud i galmanu celem omówienia kwestji ubezpieczenia robotników na starość i od nieszczęśliwych wypadków. W zjeździe wzięło udział około 300 delegatów oraz zaproszeni przedstawiciele władz i prasy.

Na wstępie chór TUR. odśpiewał pieśń „Cześć pracy”, poczem sekretarz centralnego związku górników p. Bielnik powitał zebranych, dziękując za tak liczne przybycie.

Następnie poseł Stańczyk wygłosił referat, w którym w sposób jasny i rzeczowy omówił tak ważną dla robotników sprawę ubezpieczeń społecznych.

Mówca rozpoczął przemówienie od przytoczenia paragrafu naszej konstytucji, głoszącego o znaczeniu i wartości pracy, dodając, że naród, który nie docenia wartości pra-

cy nie może istnieć. W dalszym przemówieniu mówca informował zebranych o zbiegach na terenie sejmu w sprawie poprawy i zabezpieczenia bytu robotników oraz wynikach tych starań, zaznaczając iż wiele niewłaściwości dzieje się s tkiem złej interpretacji i wadliwego wykonania różnych ust. i rozporządzeń.

Jeżeli chodzi o ubezpieczenie robotników na starość, to jesteśmy jedynym państwem demokratycznym, nie posiadającym zabezpieczenia robotnikom spokojnej starości.

Wspomniał także p. poseł o Fordzie, jego poglądach na kwestję przemysłu i uposażeniu robotników, przeciwstawiając im naszą politykę gospodarczą; zakończył zaś podaniem ostatnich starań u rządu w sprawie ubezpieczeń społecznych, dodając, że robotnicy ubezpieczenia te muszą zdobyć. Z kolei zabrał głos p. Bielnik, uzupełniając wywody przedmówcy szeregiem przykładów i faktów, przytem szczególnie krytykował działalność lwow-

Zakład wychowawczy w Herbach.

Co robi komitet społeczny wojewódzki?

W Herbach, pow. częstochowski, otwarto zakład wychowawczy, przeznaczony dla chłopców, którzy, obciążeni dziedzicznie, okazują skłonności, niepokojące otoczenie, oraz dla chłopców, którzy, wzrastając w otoczeniu, demoralizującym fatalnie, skazani są na przyjęcie szkodliwych instynktów swego otoczenia.

Zakład w Herbach nie posiada ani jednej cechy, zakładu poprawczego, w którym samo przebywanie jest karą za popełnione złe czyny.

Wychodząc z założenia, że dziecko wzrasta w warunkach dla niego krzywdzących, impuls szkolenia innym czerpie głównie z uczuć niechęci, gniewu i zemsty, które się w nim zrodziły w stosunku do społeczeństwa, tych wszystkich, którzy stale patrzą na jego krzywdę, pozostają na nią obojętni, kierownictwo zakładu opiera swą pracę nad temi dziećmi właśnie na zasadzie przyjaźni, zdobywania zaufania, rozniecania w duszach iskier nadziei, ufności i godności osobistej.

Zakład mieści się w estetycznych i wygodnych budynkach otoczonych ogrodem i boiskami i położonych w lesistej i zdrowej okolicy.

Kierownictwo specjalną uwa-

gę zwraca na to, aby dzieciom na niczem nie zbywało, aby ubrania ich były czyste, wygodne i estetyczne, pożywienie dostateczne i smaczne. Z zadowolenia z własnych warunków życia krzeszą wychowawcy życzliwość i instynkty opiekuńcze w stosunku do otoczenia. Chłopcy w zakładzie to przeważnie istoty zahartowane fizycznie w ciężkiej szkole życia. To też siłom nabytym nie pozwala się leżeć odlogiem i szukać niedozwolonych sposobów wyładowania, lecz wpręga się je do ciągłej pracy. Poza nauką warsztaty — z tem zastrzeżeniem, aby praca odpowiadała zamiłowaniu chłopca i rozwijała w nim upodobania estetyczne.

Zakład obliczony jest na 100 chłopców. 50 miejsc przeznaczonych jest dla chłopców z wojew. kieleckiego, 50 dla chłopców z pozostałego terenu państwa.

Inicjatorem i właścicielem zakładu jest komitet społeczny województwa kieleckiego, t. j. instytucje, pełniące zastępczo funkcje samorządu wojewódzkiego i ujmujące opiekę społeczną w województwie kieleckim w jedną organizacyjną całość.

Otrucie ks. Lubomirskiej?

Sensacyjne zeznanie w kilka lat po śmierci arystokratki.

Warszawa. — Do prokuratury warszawskiego sądu okręgowego włynęło niebywałe doniesienie, wobec którego bledną najsensacyjniejsze procesy. Jeden z członków wybitnej

rodziny arystokratycznej zgłosił się z zameldowaniem o poważnych poszlakach co do naturalnych przyczyn śmierci ks. Lubomirskiej, siostry Zdzisława, byłego regenta.

skiego zakładu ubezpieczeniowego.

Po przemówieniach i dyskusji uchwalono dwie rezolucje.

Pierwsza, dotycząca zmiany ustawy ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków, druga zaś domaga się wprowadzenia ubezpieczenia na starość.

Rezolucje te specjalna delegacja przedstawi bezpośrednio władzom rządowym oraz sejmowi i senatowi.

Kronika.

KALENDARZYK.

Matka	Dziś Albina B. M.
1	Jutro Pop Heleny
Wtorek	Wschód słońca 6 21.
	Zachód „ 5 11.

Z teatru.

„Pawie Oko” w Dąbrowie.

We wtorek w Komedie „Kurjer Carski”. Bilety u p. Pietraka od 80 — 3.50 gr.

„Pawie Oko” w Olkuszu.

W środę i czwartek wystąpi „Pawie Oko” w świetnych rewiach: „Tylko dla znawców” i „Trędowata”.

Zwolnienia i przyjęcia.

W ostatnim tygodniu sprawozdawczym zwolniono z pracy o gółem 80 ludzi, z czego poszczególne zakłady: kop. „Wiktor” w Czeladzi 18 tu ludzi, gwarectwo „Hr. Renard” 2, warszawskie t-wo w Niemcach 5, grodzieckie tow. w Grodźcu 3, tow. franko-włoskie w Dąbrowie 11, huta „Staszic” w Sosnowcu 4, tow. „Poręba” w Porębie 7, fabr. Fitzner Gamper w Dąbrowie 5, H. Dietel w Sosnowcu 13, oraz fabryka braci Szajn w Sławkowie 12.

Przyjęto zaś ogółem 271 osób, w tem poszczególne zakłady przyjęły: kop. „Czeladź” 12 osób, gwarectwo „Hr. Renard” 11, „Saturn” w Czeladzi 7, warszawskie t-wo 9, grodzieckie t-wo 2, tow. franko-włoskie w Dąbrowie 19, kop. Modrzejów 16, huta „Katarzyna” 14, huta „Staszic” 2, modrzejowskie zakłady gór.-huta 18, tow. „Poręba” w Porębie 52, zakłady przemysłu cynkowego w Będzinie 5, fabr. Fitzner Gamper w Dąbrowie 6, huta Bankowa w Dąbrowie 12, H. Dietel w Sosnowcu 7, tow. budowlane Krompiec 50, wapienniki Brynica w Czeladzi 8, oraz bracia Szajn w Sławkowie 21 robotników.

Stan bezrobocia. Przypuszczalna liczba bezrobotnych na terenie P. U. P. P. w Sosnowcu za czas od 20 do 26 lutego r. b. przedstawia się następująco: Sosnowiec ma 3615 bezrobotnych, Będzin 1485, Dąbrowa 1050, Czeladź 404, gm. olkusko - siewierska 881, gm. Rokitno - Szlacheckie 807, w pozostałych miejscowościach pow. będzińskiego jest 4284 bezrobotnych, gm. Bolesław 250 i w pozostałych miejscowościach pow. olkuskiego jest 1196 bezrobotnych. Ogółem liczba bezrobotnych wynosi przypuszczalnie 14726 osób.

Zakończenie karnawału w cukierni warszawskiej. Dziś w cukierni warszawskiej odbędzie się pożegnanie nie tyle karnawału, ile „miesiąca książki polskiej”. Właściciele cukierni i restauracji warszawskiej postanowili z targu dzisiejszego ofiarować 5 proc. na zasilenie bibliotek szkół powszechnych w Zagłębiu. Aby zaś zwiększyć frekwencje przeznaczyli na premię 8 książek (utwory Sienkiewicza, Reymon-

ta i Zeromskiego) oraz 12 fantów cukierniczych (torciki, czekolada, cukierki i t. p.). Każdy z gości wyciągnie sobie z koszyka zupełnie bezpłatnie 1 bilet i może wygrać takie arcydzieło, jak „Chłopi” Reymonta (w oprawie) „Krzyżacy” Sienkiewicza (w oprawie) itp.

Podkreślić należy ofiarność współwłaścicieli cukierni i restauracji warszawskiej, którzy jedyni w Zagłębiu złożą ofiarę na książkę polską.

Filja „Expresu Zagłębia” w Grodźcu. Z dniem 1 marca otwarta została filja naszego pisma w Grodźcu, przy ul. Kościuszki w domu p. Łukasika. Przedstawicielem „Expresu Zagłębia” i kierownikiem filji naszej jest p. Edward Bednarek, do którego należy się zwracać we wszystkich sprawach redakcyjnych, oraz dotyczących prenumeraty i ogłoszeń.

Falszywe banknoty. Bank polski podaje o ukazaniu się w obiegu fałszywych 20-złotowych banknotów. Falszyfikat wykonany jest na papierze podobnym do oryginalnego. Kolory farb jaśniejsze. Rysem charakterystycznym podobizny Kościuszki jest cieniowany koniec nosa, niewidoczny na biletach prawdziwych.

Linje niesystematyczne na prawem ramieniu portretu oraz punkciki nieco niżej na ramce, na bilecie autentycznym są mało widoczne, zaś na fałszyfikacie szczegóły te są mocno zaznaczone. Podpisy odmienne, zwłaszcza końcowe „k” podpisu naczelnego dyrektora i wydłużenie linji przy podpisie skarbnika. Numer na fałszywych węższy jest o 2 mm.

Śmiertelny pojedynek. Dzisiaj nad ranem odbył się w sosnowieckim lasku pojedynek, między znanym działaczem społecznym p. A. oraz kapitanem p. S.

Po krótkim starciu między adwersantami, kapitan S. ranił śmiertelnie swego przeciwnika. Raniony padł na ziemię, zdoławszy tylko wyszeptać słowa: „Jaka szkoda, że nie będę mógł skorzystać z „Białego tygodnia”, który urządza firma Wacław Mieszalski w Sosnowcu!” 1355

Ceny w Sosnowcu. Mięso wołowe 2.40, słonina 3.50, chleb 54 i 60 gr. kg., bułki 1.30 kg., jajko 17 gr., masło śmietankowe 8 zł., zwyczajne 7.40, kapusta 50 gr. kg., ziemniaki 17 gr. kg.

„Dla czego wystąpiliśmy z PPS?” Na taki temat wygłosił referat w ubiegłą niedzielę w sali związku kolejowego w Sosnowcu p. Różycki, do 300 osób, przysłuchujących się ciekawie wywodom mówcy. Czy p. R. przekonał słuchaczy, że zrobił dobrze — nie wiemy. Sprawozdanie policyjne głosi, że obecni byli zadowoleni.

Piekarze radzą.. W niedzielę ubiegłą w stow. rzemieślniczym w Sosnowcu odbyło się zebranie 34 piekarzy z Zagłębia pod przewodnictwem p. Jerzykowskiego. Starczy cechu p. Regeli zapropował zwrócenie się do rządu o zmniejszenie podatku obrotowego. P. Minster Miodownik protestował przeciw wykupywaniu 2 świadectw: dla piekarni i dla sklepu i proponował, by w komisji odwoławczej zasiadał choćby 1 piekarz. Wreszcie omawiano konieczność przedłużenia godzin handlu do 12 godzin. Po dwugodzinnej dyskusji postanowiono wybrać komisję, która wysła delegację do min. pracy i skarbu w wymienionych wyżej sprawach.

KINO „Sfinks” Sosnowiec.	Od poniedziałku 28 i dni następne wystąpi słynna artystka w obrazie p. t.	GLORIA SWANSON Bunt Miłości
--------------------------------	--	---------------------------------------

KINO „CORSO” BĘDZIN.	Od poniedziałku 28-go lutego do 3-go marca r. b. POLA NEGRI w swoim najnowszym superfilmie pełnego wzruszeń i żywiołowego temperamentu p. t.: BEZOSTYDNA KOBIEĆA dramat życiowy w 10 aktach.
----------------------------	--

TEATR ART. LIT.
„PAWIE OKO”
SOSNOWIEC
ul. Kościelna № 5.

?

Dąbrowa—Kometa
wtorek 1 marca
Kurjer Carski

Pożar na Florze. W nocy z ubiegłej soboty na niedzielę na kop. Flora zapaliła się sortownia wagonów, zbudowana z drzewa. Niebezpieczeństwo rozszerzenia się ognia było tem większe, że budynek ten otoczony jest innymi zabudowaniami z drzewa. Po przybyciu na ratunek straży okolicznych, między którymi znalazła się i straż będzińska ze swą sikawką motorową pożar w pół godziny został opanowany, a o godz. 12 min. 20 po północy ogień ugaszono.

Ginęły dziewczęta, teraz giną chłopcy. W ostatnich czasach niema prawie dnia, aby do policji nie zwracali się rodzice z prośbą o odszukanie ich dzieci. W sobotę zameldowano znów o trzech wypadkach, a mianowicie: dnia 25 b. m. wyszedł z domu 14-letni Jarosław Stanisław (Piłsudskiego 4) i dotychczas nie wrócił; tego samego dnia wyszedł z domu 15-letni Władysław Pfajfer, wychowanek Aureli Krupie, zam. w Sosnowcu, ulica Kolejowa, który również nie wrócił i wreszcie uciekł z domu rodzicielskiego 13-letni Teofil Mędzik, zamieszkały w Zab-

kowicach na Bielowiznie. Ojciec Mędzika przypuszcza, że syn jego uciekł do Rosji, gdyż obiecywał to uczynić z niejakim Walczekowskim, rówieśnikiem.

Kradzieże w Sosnowcu. Borczykowi Karolowi z Katowic skradziono na dworcu kolejowym w Sosnowcu srebrny zegarek.

Szafirsztajnowi Ickowi, zam. w Sosnowcu (Wiejska nr. 12), Grzegorzewski Herszlik (Warszawska 12) i Watenberg Abram (Kaliska 24) skradli tłuszcz i bite gęsi, wartości 57 złotych.

Nowerowi z Sosnowca (Wiejska 16) nieznani sprawcy skradli z dachu rynne, wartości 30 złotych.

Zielechowskiemu Józefowi (Piłsudskiego 130) skradziono w nocy z niedzieli na poniedziałek z komórki 5 kur i zniszczone przez nie jajka.

Ze strychu domu nr. 6 przy ul. Chemicznej w Sosnowcu nieznani sprawcy skradli bieliznę Marty Szkoda, wartości 200 zł., zaś lokatorce tego samego domu Elżbiecie Buko skradziono garderobę, wartości 290 zł.

Z sądów.

Tragedja rodzinna jakich wiele

Sąd okręgowy w Sosnowcu rozpoznawał sprawę 17-letniego Mirosława Glessnera, mieszkańca Zawiercia, oskarżonego przez ojca swego Stanisława o pobicie.

Ojciec oskarżonego dwa lata temu porzucił żonę i czworo dzieci. Najstarszym synem, który został głową rodziny, jest właśnie oskarżony.

Już dwa lata temu, jako 15-letni chłopiec, podjął trud utrzymywania rodziny, porzuconej przez ojca, ze swojej 140-złotowej pensji.

Tymczasem ojciec zamieszkał w sąsiednim domu wraz z kochanką, nie dając na utrzymanie rodziny ani grosza, pomimo, że jest bardzo dobrze sytuowany.

Taki stan rzeczy musiał się bardzo ujemnie odbić na psychice młodocianego żywiciela rodziny.

W roku ubiegłym w listopadzie, przechodził ulicą Stanisław Glessner razem ze swoją kochanką. Z przeciwnej strony nadchodził syn Mirosław.

I wtedy pękła bomba. Ojciec zwrócił się do syna nazywając go „szczeniakiem” i począł bić szpicrutą.

Syn wyrwał ją ojcu, uderzył go, a następnie odrzucił.

W epilogu sprawa sądowa. Sąd uznał, że oskarżony działał pod silnym wzruszeniem psychicznym i po przemówieniu adwokata Barcikowskiego, wydał wyrok, skazując Mirosława Glessnera na dwa tygodnie więzienia, zawieszając wykonanie kary na przeciąg dwóch lat.

Za przemyślenie sacharyny.

Pani Salomeja Furchtgott w dniu 10 września 1924 roku postanowiła przewieźć w nielegalny sposób 9,6 klg. sacharyny.

Policja przeszkodziła jednak pomysłowej przemytnicze i wraz z protokołem i sacharyną skierowała sprawę do sądu okręgowego.

W dniu wczorajszym sąd okręgowy rozpatrywał tę sprawę i skazał przemytniczkę na

1960 zł. grzywny, z zamianą w razie nieściągalności na 98 dni aresztu oraz na zapłacenie 196 zł. kosztów sądowych. Sacharynę skonfiskowano, na rzecz skarbu państwa.

Za kradzież krowy i kur półtora roku więzienia.

Przed sekcją uproszczoną karną sądu okręgowego w Sosnowcu zasiadł na ławie oskarżonych mieszkaniec Zagórza Leopold Drzazga.

W nocy z d. 6 na 7 czerwca oskarżony z niewykrytymi dotychczas sprawcami dostał się za pomocą włamania do obory Antoniego Krawczyka, skąd skradł krowę. Też samej nocy skradzione zostały i kury.

Oskarżony wraz ze współnikami, krowę zarznął i raczył się smaczem mięsem, mając na deser kuraki, gdy biesiadzie przeszkodziła policja.

Oskarżeni w nogi, lecz policja — po nitce do kłębka — stwierdziła, kto był sprawcą kradzieży.

Rozesłano listy gończe i przed 6 tygodniami Drzazgę złapano.

Na rozprawie oskarżony nie przyznaje się do udziału w kradzieży, tłumaczy się, że kradzieży mógł dokonać tylko jego brat Eugeniusz Drzazga, oraz jakiś inny osobnik, którego jednak policja odnaleźć nie może.

W aktach sprawy znajdują się dane, że oskarżony był dwa razy karany za kradzieże.

Oskarżony się wypiera, twierdząc, że akta są nieprawdziwe i mogą dotyczyć tylko jego brata.

Sąd jednak nie dał wiary wykrętnemu tłumaczeniu i skazał Leopolda Drzazgę na półtora roku więzienia.

Kto mu zwróci koszty i za co siedział w areszcie?

W Sosnowcu mieszka Szymon Korusiewicz, tokarz. Pewnego dnia Korusiewicz ku zdziwieniu swemu otrzymał wezwanie do sądu w Katowicach, gdzie miał stanąć w charakterze oskarżonego o sprzeniewierzenie. Nie czując się winnym, Korusiewicz na rozprawę nie stanął, mając nadzieję, że i bez niego wyjaśni się omyłka. Tymczasem nie minęło wiele czasu, gdy do Korusiewicza zawitała policja i na wyraźny nakaz władz sądowych za-

Powiatowa Kasa Chorych w Sosnowcu (dla powiatu Będzińskiego).

W. O. SEKRETARJAT

L. Dz. 6452/2.

Sosnowiec, dnia 22 lutego 1927 r.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się do publicznej wiadomości, że na podstawie zmiany Statutu, zatwierdzonej rozporządzeniem Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Warszawie z dnia 21-go lutego 1927 roku za Nr. 2016/27, wydanym na podstawie art. 100 i 105 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272) zostały ustalone z ważnością od 1 lutego 1927 roku i w granicach dotychczasowych 28 grup zarobkowych składki za ubezpieczenia i zasiłki, wypłacane chorym, w sposób niżej podany:

TABELA GRUP ZAROBKOWYCH:

GRUPA	Dla zarabiających w złotych			Płaca ustawowa wynosi dziennie w złotych	Składka tygodniowa w zł.			60% zasiłek dzienny w złotych	GRUPA	Dla zarabiających w złotych			Płaca ustawowa wynosi dziennie w złotych	Składka tygodniowa w zł.			60% zasiłek dzienny w złotych
	dziennie:	tygodniowo:	miesięcznie:		2½	3½				dziennie:	tygodniowo:	miesięcznie:		2½	3½		
I	do 1.—	do 6.—	do 25.—	0.75	0.14	0.20	0.45		XV	ponad 3.50 do 3.80	ponad 21.— do 22.80	ponad 87.50 do 95.—	3.65	0.66	1.—	2.19	
II	ponad 1.— do 1.10	ponad 6.— do 6.60	ponad 25.— do 27.50	1.05	0.19	0.29	0.63		XVI	ponad 3.80 do 4.20	ponad 22.80 do 25.20	ponad 95.— do 105.—	4.—	0.73	1.09	2.40	
III	ponad 1.10 do 1.20	ponad 6.60 do 7.20	ponad 27.50 do 30.—	1.15	0.21	0.31	0.69		XVII	ponad 4.20 do 4.60	ponad 25.20 do 27.60	ponad 105.— do 115.—	4.40	0.80	1.20	2.64	
IV	ponad 1.20 do 1.35	ponad 7.20 do 8.10	ponad 30.— do 33.75	1.25	0.23	0.34	0.75		XVIII	ponad 4.60 do 5.10	ponad 27.60 do 30.60	ponad 115.— do 127.50	4.85	0.88	1.33	2.91	
V	ponad 1.35 do 1.50	ponad 8.10 do 9.—	ponad 33.75 do 37.50	1.40	0.25	0.39	0.84		XIX	ponad 5.10 do 5.60	ponad 30.60 do 33.60	ponad 127.50 do 140.—	5.35	0.97	1.46	3.21	
VI	ponad 1.50 do 1.65	ponad 9.— do 9.90	ponad 37.50 do 41.25	1.55	0.28	0.43	0.93		XX	ponad 5.60 do 6.10	ponad 33.60 do 36.60	ponad 140.— do 152.50	5.85	1.06	1.60	3.51	
VII	ponad 1.65 do 1.80	ponad 9.90 do 10.80	ponad 41.25 do 45.—	1.70	0.31	0.46	1.02		XXI	ponad 6.10 do 6.70	ponad 36.60 do 40.20	ponad 152.50 do 167.50	6.40	1.16	1.75	3.84	
VIII	ponad 1.80 do 2.—	ponad 10.80 do 12.—	ponad 45.— do 50.—	1.90	0.35	0.51	1.14		XXII	ponad 6.70 do 7.40	ponad 40.20 do 44.40	ponad 167.50 do 185.—	7.05	1.28	1.95	4.23	
IX	ponad 2.— do 2.20	ponad 12.— do 13.20	ponad 50.— do 55.—	2.10	0.38	0.58	1.26		XXIII	ponad 7.40 do 8.10	ponad 44.40 do 48.60	ponad 185.— do 202.50	7.75	1.41	2.12	4.65	
X	ponad 2.20 do 2.40	ponad 13.20 do 14.40	ponad 55.— do 60.—	2.30	0.42	0.63	1.38		XXIV	ponad 8.10 do 8.90	ponad 48.60 do 53.40	ponad 202.50 do 222.50	8.50	1.55	2.32	5.10	
XI	ponad 2.40 do 2.60	ponad 14.40 do 15.60	ponad 60.— do 65.—	2.50	0.46	0.68	1.50		XXV	ponad 8.90 do 9.80	ponad 53.40 do 58.80	ponad 222.50 do 245.—	9.35	1.70	2.55	5.61	
XII	ponad 2.60 do 2.90	ponad 15.60 do 17.40	ponad 65.— do 72.50	2.75	0.50	0.75	1.65		XXVI	ponad 9.80 do 11.—	ponad 58.80 do 66.—	ponad 245.— do 275.—	10.40	1.89	2.84	6.24	
XIII	ponad 2.90 do 3.20	ponad 17.40 do 19.20	ponad 72.50 do 80.—	3.05	0.56	0.83	1.83		XXVII	ponad 11.— do 12.50	ponad 66.— do 75.—	ponad 275.— do 312.50	11.75	2.14	3.21	7.05	
XIV	ponad 3.20 do 3.50	ponad 19.20 do 21.—	ponad 80.— do 87.50	3.35	0.61	0.91	2.01		XXVIII	ponad 12.50 i wzwyż	ponad 75.— i wzwyż	ponad 312.50 i wzwyż	12.50	2.28	3.41	7.50	

Zarazem podaje się do wiadomości, że w myśl § 28 Statutu Kasy członek Kasy otrzymuje zasiłek według tej grupy, wg. której opłacał składki w ostatnim miesiącu przed zachorowaniem.

Komisarz Powiatowej Kasy Chorych w Sosnowcu
(—) W. Z. WACŁAW WRZESZCZ.

resztowała go za to, że nie zjawił się na rozprawie. Przesiedziałszy kilka dni w areszcie, Korusiewicz w obawie, aby go ostatecznie nie zasądono niewinnie, musiał wziąć obrońcę, który poręczył za oskarżonego, że na następną rozprawę Korusiewicz zjawi się osobiście.

Oskarżono go mianowicie o to, że w roku 1924 jakiś Korusiewicz Szymon z Sosnowca, będąc agentem pewnej firmy ubezpieczeniowej, sprzeniewierzył tam jakąś kwotę pieniężną.

Oczywiście że w tym wypadku ktoś inny podawał się za Korusiewicza, gdyż ten cały czas pracował w Sosnowcu i nigdzie nie wyjeżdżał.

Na rozprawie dnia 23 lutego b. r. przed sądem powiatowym w Katowicach wyjaśniło się, że oskarżony Korusiewicz nie jest tą samą osobą, która pracowała w roku 1924 w firmie ubezpieczeniowej. Wobec tego Korusiewicza zwolniono.

Kto jednak zwróci koszty niewinnie oskarżonemu, jakie ten poniósł, podczas przebiegu całej sprawy?

Skazanie urzędnika fabryki Peltzerów za malwersacje pieniężne.

W ub. piątek piotrkowski sąd okręgowy na kadencji w Częstochowie rozpatrzył sprawę b. urzędnika fabryki Peltzerów, 33-letniego Ludwika Bittnera, oskarżonego o to, że w ciągu r. ub. wystawił 23 fałszywe faktury na fikcyjnych

dostawców i w ten sposób przywłaszczył sobie ogółem 10 tysięcy zł.

W imieniu poszkodowanej fabryki apl. adw. Lewkowicz popierał powództwo cywilne tylko w wysokości 3,800 zł., bowiem resztę pieniędzy Bittner dobrowolnie zwrócił fabryce.

Sąd skazał Bittnera na 1 rok więzienia z zaliczeniem aresztu prewencyjnego od dn. 30 października r. ub. oraz zasądził powództwo cywilne.

**FELCZER
SZ. SZER**

przyjmuje
HOTEL BRISTOL
tel. 2-43 pokój 16.

**BIURO
MIERNICZE**
Aleksandra Jax-a Dębickiego

**SOSNOWIEC,
ul. Piłsudskiego 64.**

Ogłaszajcie się
w „**Expresie
Zagłębia**”.

W. GRAJCAR, Sosnowiec

Modrzejowska 15. — Telefon 6-56.

Zawiadamia, iż już nadeszły **wiosenne okrycia damskie i kostjomy** oraz poleca w wielkim wyborze:

Towary manufakturalne, firanki,
kapy, chodniki, dywany, gobeliny,
aksamity, jedwabie, wełny, plusze i płótna.
Specjalny dział materiałów męskich:
kamgarny ubraniowy, smokingowy i spodniowy.
Gabardiny oficerskie i na palta.

Sprzedaż za gotówkę i na raty na bardzo dogodnych warunkach.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.?

DRUKARNIA HANDŁOWA

R. MONSIORSKI

WYKONYWA:

Blankiety firmowe, karty pocztowe,
koperty, cyrkularze, broszury, cenniki,
czasopisma, afisze, oraz wszelkie roboty w zakresie druku wchodzące.

Wykonanie solidne i punktualne.

Wykonanie solidne i punktualne.

Będzin, Plac 3-go Maja 4. Tel. 84.

Drobne ogłoszenia.**Nauka i wychowanie.**

Rutynowany korepetytor, udziela lekcji w zakresie 6 klas gimnazjum. Specjalność matematyka. Zgłoszenia piśmienne do redakcji „Expresu Zagł.” pod K.

Kupno i sprzedaż.

Sprzedam ubranie żakiet z kamizelką, spodnie sztuczkowe i stare palto niewykupione przez p. Henryka Kamińskiego o ile tenże nie zgłosi się po te rzeczy do dnia 5 marca r. b. Czysa 8 Felken.

Motocykl „Indian” 2-u cylindrowy na chodzie do sprzedania. Niemce dom Kokota poczta Kazimierz.

Posady i prace.

Panięnkę na praktykę biurową przyjmę. Wymagane średnie wykształcenie. Zgłoszenia: Inż. Jerzy Bauerert, Sosnowiec, 3-go Maja 7, oficyna.

Potrzebna dziewczynka mieszkająca na Sroduli do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do administracji „Expresu Zagł.”, Sosnowiec, Piłsudskiego 8.

Chłopiec w wieku od lat 12—14, rozwinęty, potrzebny zaraz. Zgłoszenia od 8.30—9. Inż. Jerzy Bauerert, Sosnowiec, 3-go Maja 7, oficyna.

Potrzebni chłopcy od zar. z do roznoszenia gazet jak również do sprzed. ul. znej. Zgłaszać się u p. Sokoła, restauracja Zawiercie.

Różne.

Wzywam p. Aleksandra Antowilskiego, do wykupienia ubrania w ciągu tyg. dnia, gdyż je sprzedam, Czysa 8 Felken.

Moszek Rafałowicz zgubił portfel z do-wodem osobistym, książką z ką woj-skową i kartą mobilizacyjną.

Portrety z fotografii w dębowych lub złotych ramach dla wszystkich na raty po 10 groszy dziennie, 3 zł. miesięcznie. Wykonuje zakład portretowy Lazara, Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 14.

MAKULATURA (stare gazety) jest do sprzedania w redakcji „Expresu Zagłębia”.